

Svensk förening för allmänmedicin

Styrelsens verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2019-01-01 — 2019-12-31

Medlemmar

Antalet medlemmar 31 december 2019 var 1 962, varav 433 ST-läkare.

Styrelse

Styrelsens sammansättning efter fullmäktigemötet i Borås 2019-05-08:

Ordförande	Magnus Isacson	vald till 2021
Vice ordförande	Annika Larsson	vald till 2021
Facklig sekreterare	Gösta Eliasson	vald till 2020
Vetenskaplig sekreterare	Björn Landström	vald till 2020
Kassör	Magnus Kåregård	vald till 2020
Ledamot	Ulrika Elmroth	vald till 2020
Ledamot	Andreas Thörneby	vald till 2021
Ledamot	Maria Wolf	vald till 2020

Fullmäktige till Svenska Läkaresällskapet

Fullmäktige: Magnus Isacson, Ulrika Elmroth och Jonas Sjögren.

Suppleanter: Annika Larsson, Andreas Thörneby och Maria Wolf.

Revisorer

Auktoriserade revisor: Magnus Wikström Value & Friends AB, samt medlemsrevisorn Maria Truedsson.

Revisorssuppleanter: Stefan Enmark, Value & Friends AB, samt Birgit Bretholtz.

Valberedning

Lars Bäcklund, sammankallande, Stefan Vallmark, Jonas Sjögren, Eva Pulverer Marat och Beatrice Joneken.

Kansliet

På kansliet arbetade under verksamhetsåret Heléne Swärd föreningsövergripande och Katarina Boltensstern främst med Mitt-i-ST.

Styrelsens verksamhetsberättelse

SFAMs styrelse har under året haft sju fysiska möten, tolv videomöten och utöver det ett internat och deltagit tillsammans i Almedalen. Mest fokus i år har legat på att påverka politiker och beslutsfattare på olika sätt för att genomdriva en ordentlig primärvårdsreform.

Vi har haft glädjen att delta i och bistå två väldigt lyckade kongresser. I maj gick Allmänmedicinsk kongress av stapeln i Borås med fina seminarier, föreläsningar och många deltagare. Kongressarrangörerna gjorde en stor och mycket uppskattad insats. I november anordnades ST-dagarna i Stockholm och även detta arrangemang blev en succé med en mycket fin insats av arrangörgruppen. Tack till alla som lagt ner arbete på dessa dagar. Ni har gjort en viktig insats för allmänmedicinen.

Vi har svarat på två stora remisser (Göran Stiernstedts digifysiskt vårdval och Anna Nergårdhs tredje delbetänkande i God och Nära vård) och ett antal förfrågningar från olika organisationer. Vi har försökt involvera allmänläkare i nya Kunskapsstyrningssystemet trots att vi känner en skepsis till systemet som sådant. Bedömningen har dock blivit att det är bättre att försöka påverka inifrån istället för att låta villkor dikteras av någon annan.

Vi har startat ett nytt nätverk under hösten "Nätverket för psykisk ohälsa" med Katrin Hagskog Engel som kontaktperson.

Vi har haft en dialog med Tidningen Allmänmedicin kring digitalisering av tidningen. Detta är nu i hamn och tidningen får ett nytt digitalt format under 2020. Pappersversionen fortsätter som tidigare.

Vi har tagit fram dokument kring hur vi vill att övergångslösningar till en God och nära vård ska se ut och vad fast läkare med kontinuitet innebär i praktiken. Dessutom har vi tagit fram en presentation om vad en allmänläkare är och gör och varför vi är så viktiga enligt önskemål från lokalföreningsmötet på fullmäktige. Allt detta finns på hemsidan och är tänkt att användas lokalt i samtal med politiker, beslutsfattare och allmänhet.

Magnus I, Andreas och även Gösta har varit aktiva i media en del för att påverka, Magnus I främst i traditionell media och Andreas mer på twitter både som sig själv och som sitt innovativa alter ego, Doktor Glad. Vi har också aktivt försökt att dela med oss lite mer om vad vi gör på bland annat facebook och twitter som komplement till nyhetsbrev, tidning och verksamhetsberättelse.

Personliga möten under året:

- Anna Nergårdh, utredare God och nära vård
- Kenneth Jacobsson, primärvårdschef Praktikertjänst
- Acko Ankarberg, Kd, ordförande
- Anna Starbrink, L, tidigare sjukvårdpolitisk talesperson
- Socialdemokraternas representanter från Riksdagens socialutskott
- Lena Hallengren, socialminister. Daniel Johansson och Petra Zetterberg, politiskt sakkunniga
- Emma Spak och Maria Lawrence från SKR för diskussion kring kunskapsstyrningen m m
- Britt Skogseid, ordförande SLS
- Ella Bohlin, Kd, regionråd Stockholm
- Aida Hadzialic, S, regionråd Stockholm
- Tobias Perdahl, doktor24
- Erik Wiklund, IVBAR
- Anders W Jonsson, C, sjukvårdspolitisk talesperson och vice partiledare

Möten där SFAMs styrelse har varit representerade:

- Runda-bordssamtal på Socialdepartementet med Lena Hallengren
- Specialitetsföreningsrepresentantskap på Läkarförbundet
- Nordic Federation of General Practitioner Executive board i Köpenhamn
- Fullmäktigemöte SLS
- Möte i Skoghall, Värmland, del i fortbildningsprojekt
- Wonca Europa i Bratislava
- Almedalen:
 1. Magnus I, Annika, Magnus K, Ulrika och Gösta deltog.
 2. Ett eget seminarium med Talla Alkurdi, S, Jonas Andersson, L, Fredrik Lennartsson, SKR, Patientrepresentant, Magnus I och Annika
 3. Eget mingel i samarbete med SFAM Gotland med bl.a. Susanna Althini
 4. Deltagande i diverse mingel, möten, paneldebatter, middagar och Dagens Medicins Maktmingel
- Alkoholgruppsmöte SLS
- Seminarium i Riksdagen om levnadsvanor arrangerat av Cancerfonden
- Nationell Primärvårdskonferens i Göteborg
- SFAMs utbildningsprojektets seminarium på SLS med Sam Everington

- DLFs höstseminarium
- Föreläsningar och deltagande på SFAMs ST-dagar i Stockholm
- Magnus I föreläst på Dagens Medicins folkhälsodag
- Möte IVO om deras funktion i omställning till God och nära vård
- Läkarförbundets fullmäktige
- SFAMs kvalitetsdag på SLS
- Magnus I gjort studiebesök på två vårdcentraler i Norrtälje med DLF Stockholm
- Gösta E deltagit på Läkarförbundets specialitetsrepresentantskapsmöten vid två tillfällen
- Björn har deltagit i Forskningsrådets och SAFUs samtliga möten
- Delar av styrelsen har varit på studiebesök på Bromley by Bow Health Centre, London

SFAM i media, ett axplock

190612: <https://slf.se/dlf/app/uploads/2019/06/natlakarmatematik.pdf>

190613: <https://www.dn.se/asikt/sank-ersattningen-till-natlakarbolagen/>

190829: <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/K3ebq6/lat-inte-halshetsen-ersatta-sunt-fornuft>

191119: <https://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kultur/2019/11/Att-bli-storasyster-ar-ett-stort-ansvar/>

191124: <https://www.svd.se/vagar-du-satsa-pa-fasta-lakare-hallengren>

191213: <https://www.svd.se/vardcentralerna-far-mindre--trots-loften>

191216: <https://www.svd.se/starbrink-trixar-med-budgetposter>

Samverkan med Svenska Läkaresällskapet

SFAM som specialistförening utgör den största sektionen inom Svenska Läkaresällskapet, SLS. I dagsläget blir man dock inte automatiskt medlem i SLS om man är medlem i SFAM eller vice versa, utan bägge föreningarna kräver ett aktivt ställningstagande och erläggande av medlemsavgift för den enskilde medlemmen.

Under 2019 röstades på SLS fullmäktige en ny organisation genom. Den innebär att man antingen kan kvarstå som sektion eller gå in som medlemsförening. Om SFAM kvarstår som sektion minskar SFAMs inflytande inom SLS och man får mindre tillgång till de tjänster som SLS kan erbjuda. Då kommer man betala medlemsavgift separat till SFAM och till SLS som tidigare. Om SFAM däremot går med som medlemsförening kvarstår vårt inflytande inom SLS och man blir genom att gå med i SFAM automatiskt medlem i SLS. Dock innebär detta att SFAM kommer betala en årlig avgift till SLS på 140 kr per medlem. Men de som är med i SLS sen tidigare slipper sin årliga medlemsavgift till dem.

Vid SLS fullmäktige maj 2019 representerades SFAM av Magnus Isacson, Ulrika Elmroth och Jonas Sjögreen.

Gösta Eliasson har ingått i Svenska Läkaresällskapets utbildningsdelegation och samverkan vad gäller fortbildningsfrågor har under året skett mellan SFAM och Svenska Läkaresällskapet.

Eva Arvidsson är SFAMs representant i SLS's arbetsgrupp för klinisk revision och professionell granskning. Hon har, tillsammans med kollegor, utvecklat en modell för "Kollegial kvalitetsdialog i primärvården", och en rapport som beskriver metoden har färdigställts 2019. En rapport som beskriver metoden finns på "https://www.sls.se/globalassets/sls/dokument/kollegial-kvalitetsdialog-i-primarvarden-rapport_final.pdf

Remisser

Nedan en sammanställning av de remisser eller liknande skrivelser som varit aktuella under 2019. Oftast har begäran om remissvar skickats ut till råd eller nätverk eller ibland enskilda medlemmar för synpunkter, underlag eller fullständiga remissvar. Tack till alla er som bidragit!

SFAMs remissvar (2019)

- SLS: *Primärvårdsarbetsgruppens rapport "Stärk primärvården!"*
- SLF: *Läkarförbundets chefspolicy (Gem 2019/0006)*
- SLF: *Framtidens specialistsjuksköterska – ny roll, nya möjligheter*
- SLF: *Förslag till Policy digitala verksamhetsstöd och arbetsmiljö*
- SLF, SLS: *Samspel för hälsa (SOU 2018:80)*
- Socialdepartementet: *Tydligare ansvar och regler för läkemedel (SOU 2018:89)*
- SLS: *Förslag till ändring av Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 1997:13)*
- Utbildningsdepartementet: *Förslag om dataskyddsbestämmelser som komplettering till propositionen om ny ordning för att främja god sed och hantera oredlighet i forskning.*
- Folkhälsomyndigheten: *Årlig rapport om de nationella vaccinationsprogrammen*
- SLS: *Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet*
- Socialstyrelsen: *Terminologiremiss, begrepp inom läkemedelsområdet*
- SLS: *Bättre blankett, remissversioner av formulär*
- SLF, SLS: *Digifysiskt vårdval -Tillgänglig primärvård baserad på behov och kontinuitet (SOU2019:42)*
- Livsmedelsverket: *Kostråd för personer över 65 år (Dnr 2019/01343)*
- Socialdepartementet: *SFAMs synpunkter på God och nära vård, delbetänkande 3 (SOU2019:29)*
- Nationell arbetsgrupp Sekundärprevention: *Synpunkter från SFAM*
- SLF/NPO *Psykisk hälsa: Synpunkter på vård och insatsprogram depression och ångest*
- Transportstyrelsen: *Körkort mm. Tpt-styr Dnr TSF 201927*
- SLS: *Förslag till nya föreskrifter (HSLF-FS 2019:xx) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit samt föreskrifter om ändring av Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2009:9) om detaljhandel vid öppenvårdsapotek (dnr 3.1.1-2019-04049)*

Remissvar avseende nationella vårdprogram 2019

- *Analcancer*
- *Indolenta B-cellslymfom och hårsellsleukemi*
- *Palliativ vård av barn*
- *Skelett och mjukdelssarkom*
- *Vulvacancer*
- *Bröstcancer*
- *Kolorektal cancer*
- *Tumörer i hjärna och ryggmärg*
- *Urotelial cancer*
- *Hudlymfom*

Projekt

Socialstyrelsen har beviljat SFAM 1 200 000 kr i statsbidrag för 2019 för insatser som främjar arbetet med prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor. Insatserna har bestått av fyra olika aktiviteter:

1. Att förebygga ohälsosamma levnadsvanor –kompetens, ledarskap och ansvar
2. Utveckling av FQ-grupper
3. Podcasts (SVAMpen)
4. Social prescribing (Social samvaro)

1 Att förebygga ohälsosamma levnadsvanor – kompetens, ledarskap och ansvar

För att läkare ska kunna utveckla sina kunskaper och rutiner krävs att de ges möjlighet att i dialogform föra dialog med andra kollegor. Detta kräver struktur. Den professionella dialogen bör ledas av fortbildningsintresserade läkare som är beredda att stödja övriga kollegors fortbildning. Under 2019 har projektet haft möjlighet att bygga upp ett nätverk för interkollegial kommunikation, bland annat med avsikten att förbättra omhändertagandet av personer med ohälsosamma levnadsvanor.

Projektet har letts av Ulf Måwe, ordförande för kompetensvärderingsrådet med stöd av en styrgrupp bestående av Annika Larsson, Skellefteå, Anders Lundqvist, region Skåne samt Sven Wåhlin, Stockholm. Därtill har Susanna Althini, region Gotland och Gösta Eliasson, region Halland varit pedagogiska rådgivare.

Projektet har genomfört videomöten varannan vecka med ett tjugotal aktiva deltagare, en veckolång workshop på den grekiska ön Skopelos, två seminarier i Stockholm, varav ett med Sam Everington, allmänläkare i London, en tvådagars workshop i Skoghäll, Värmland, en tredagars studieresa till London med Royal College of General Practitioners (RCGP), Sam Everington och Dan Hopewell som värdar och med professor emeritus Janet Grant som gästföreläsare.

Inom ramen för projektet har även genomförts en allmänmedicinsk fördjupningsutbildning med Carl Edvard Rudebeck som lärare.

Den använda pedagogiska modellen bygger på interaktion, deltagarstyrning och mentorliknande stöd till deltagarnas egna lokala projekt, vilket av deltagarna i nätverket anges ha medfört ökade kunskaper om allmänmedicinska kärnvärden och ökade möjligheter att hantera livsstilsfrågor. Projektet får också betraktas som en framtidsinvestering genom det stabila nationella nätverket, bestående av ett trettiotal utvecklingsintresserade allmänläkare, som tillkommit.

2 Utveckling av FQ-grupper

Arbete med att sprida kännedom om FQ-grupper (kollegiala grupper för fortbildning och kvalitetsarbete) till både allmänläkare men också verksamhetschefer och beställarfunktioner har skett framför allt i Stockholmsregionen och Värmland. Hjälps vid uppstart av nya grupper har erbjudits. På samma sätt som i Fortbildningsprojektet ovan handlar det om att först skapa en struktur och möjlighet för fortbildning för att vi i nästa steg ska kunna nyttja dessa strukturer för att sprida kännedom kring levnadsvanefrågor och hur vi bäst kommunicerar med våra patienter angående dessa. Som stöd för kommande och redan befintliga FQ-grupper har ett studiebrev angående levnadsvanor tagits fram.

3 Podcasts (SVAMPen)

SFAMpen podcast har under 2019 publicerat 6 st avsnitt med varierande och för allmänmedicinen relevanta teman: sömnstörning, glesbygdsmedicin, patientsäkerhet, levnadsvanearbete, sjukskrivning och det framgångsrika sjukvårdssystemet Nuka i Alaska. Totalt har podcasten ca 10 000 lyssningar.

4 Social prescribing (Social samvaro)

Projektet är stationerat i region Västerbotten och har syftat till att på olika sätt hjälpa patienter med ofrivillig ensamhetsproblematik. Projektet leds av Bengt Lunnergård, Umeå

Möten och kongresser

Fullmäktigemöte

SFAMs fullmäktigemöte hölls 8 maj i Borås.

Svensk allmänmedicinsk kongress ordnades av SFAM Södra Älvsborg och hölls i Borås den 8-10 maj. Tema för mötet var interaktion och samverkan. Totalt 505 allmänläkare deltog varav 385 var betalande besökare.

ST-dagarna i allmänmedicin

SFAMs ST-dagar genomfördes i Stockholm 6-8 november och blev ett mycket lyckat arrangemang med cirka 600 deltagare. En grupp på åtta ST-läkare från Region Stockholm planerade och genomförde konferensen som hade ett givande program så väl medicinskt/vetenskapligt som socialt. Konferensen gick under temat: "Kontinuitet-allmänmedicinens kärna" och bland många kompetenta föreläsare kan nämnas Magnus Isacson, Andreas Thörneby, Mats Hogmark, Sara Banegas, Susanne Barenius, Åsa Kadowaki och många fler. Utöver det hölls en paneldiskussion om kontinuitet i primärvården med Anna Nergårdh, Andreas Thörneby, Tobias Perdahl, Jörgen Sälde, Mattias Millbro där Per Snaprud modererade.

Nationella kvalitetsdagen för primärvård

Se redogörelse under SFAM-Q.

Föreningens lokalföreningar, råd, nätverk, tidskrifter med mera

Flera remisser och förfrågan om nomineringar till externa grupperingarna har skickats ut till lokalföreningar, råd och nätverk. Styrelsen har som ambition att träffa representanter för råden regelbundet i samband med styrelsemöten.

Lokala SFAM

Det finns 26 aktiva lokalavdelningar i hela landet. Aktiviteterna i föreningarna är varierande, några har egna hemsidor och flera är ansvariga för fortbildningen inom allmänmedicin i sitt landsting.

Lokalföreningarna sänder fullmäktige till SFAMs årsmöte, en per påbörjat trettiotal medlemmar. De flesta lokalföreningarna var representerade vid fullmäktigemötet i Borås.

Den 25 november arrangerades ett nationellt videomöte för lokalföreningsrepresentanter.

Råd

Forskningsrådet

Forskningsrådet representeras våren 2020 av följande personer:

Anna Nager, Stockholm (ordförande)

Stefan Jansson Örebro

Andreas Stomby (tidigare Staffan Nilsson), Linköping/Jönköping

Susanna Calling, Malmö/Lund

Mikael Lilja, Östersund/Umeå

Paul Kalliokoski (tidigare Per Kristiansson), Uppsala

Hans Thulesius, Malmö/Kalmar.

Björn Landström (tidigare Cecilia Björkelund) Västra Götalandsregionen

Forskningsrådet har sammanträtt två gånger:

- 11 november 2019, telefonmöte om abstrakts till kongressen, som representanter i den vetenskapliga kommittén till kongressen
- 10 januari 2020. Möte om årets allmänmedicinska avhandling 2019

Forskningsrådet arbetar med att stödja den vetenskapliga allmänmedicinen och är styrelsens organ för att hitta forskningserfarna kollegor till nationella expertgrupper. Björn Landström har varit medlem i SFAMs styrelse som vetenskaplig sekreterare. Anna Nager och Björn Landström har representerat SFAM i SAFU (Samling för Allmänmedicinsk Forskning och Utbildning) som är en samverkan mellan Distriktsläkarföreningen, SFAM och de allmänmedicinska institutionerna. Även andra medlemmar i forskningsrådet har deltagit i SAFU, men då som representanter för sina

institutioner. Syftet med SAFU är att gemensamt driva ett arbete för att synliggöra, utveckla och förstärka den allmänmedicinska forskningen och utbildningen som en del av en nationell reform för primärvården i Sverige. Forskningsrådet har i den vetenskapliga kommittén till SFAMs kongress i Åre 2020 bedömt till kongressen inkommande abstrakts.

Hans Thulesius har varit svensk redaktör för SJPHC och SFAMs representant i EGPRN (European General Practice Research Network) i Lille och Sarajevo. EGPRN-konferens 7-9 maj 2020 planeras till Göteborg med SFAM som medarrangör.

Cecilia Björkelund har varit svensk biträdande redaktör i SJPHC, och deltagit i arbetsgruppen för EGPRN-mötet i Göteborg maj 2019.

Anna Nager och Hans Thulesius har för SFAMS räkning besvarat cirka tio remisser avseende Standardiserade vårdförlopp och Nationella vårdprogram för olika cancersjukdomar.

Stefan Jansson är sedan 2018 ordförande i Nationella Arbetsgruppen för Diabetes (NAG-D), inom programområde endokrina sjukdomar i regioners system för kunskapsstyrning. Stefan har också under 2019/2020 varit expertstöd vid Transportstyrelsens översyn av kraven för körkortsinnehav vid diabetes.

En av forskningsrådets uppgifter är att utse årets allmänmedicinska avhandling. Forskningsrådet kunde spåra nio publicerade avhandlingar skrivna av allmänläkare i Sverige under 2019. Priset gick till Emma Nyström med avhandlingen "Self-Management of Urinary Incontinence using eHealth" Motiveringen lyder: "Emma Nyström har med sin avhandling systematiskt och med relevant metodik validerat ett digitalt hjälpmedel för behandling av urininkontinens – ett vanligt förekommande, men ofta dolt folkhälsoproblem. Avhandlingsarbetet är ett bra exempel på hur utvärdering av digitala hjälpmedel kan genomföras och fynden kan få stor betydelse både nationellt och internationellt."

Utbildningsrådet

Charlotte Hedberg (CH), sammankallande, Eva de Fine Licht (EFL), Helena Schildt Tossman (HST) och Helene Bodegard (HB).

Utbildningsrådets målsättning är att med hjälp av det allmänmedicinska kunskapsområdet långsiktigt verka för att beskriva, träna, utveckla och utvärdera klinisk kompetens under grundutbildning och vidareutbildning (AT) (ST), med utvecklande av allmänmedicinsk handledarkompetens.

HST och EDL är övergripande studierektorer i sina regioner och har ansvaret för den fortlöpande kontakten med studierektorsnätverket HST håller kontakt med SoS. CH klinisk adjunkt KI Läkarprogram Primärvårdsdel har kontakt med övriga läkarprogram. HB arbetat parallellt med CH som adjunkt och doktorand på KI.

Under året har vi haft ett fåtal fysiska möten som grupp och ett antal telefonmöten. Arbetet har under året mestadels rört implementering och information rörande nya läkarutbildningen vid våra respektive lärosäten och till våra lokala studierektorer, ST-läkare och handledare och nationellt vid nationella studierektorsmöten i Borås och Blekinge.

Delar av utbildningsrådet träffade SFAM styrelsen i Göteborg i mars 2019 och vi fick uppdraget att fortsatt driva arbetet om nationella riktlinjer för våra obligatoriska kurser och verka för en SFAM-certifiering av de kurser som ges. Man lovade stöd så att vi kunde få möjlighet att hålla EURACTs nyrenoverade Assessmentkurs även i Sverige. Detta arbete fortsatte sen under studierektorsmötena under året, men är fortfarande inte slutfört. Vi har stora bekymmer med kommunikationen inom studierektorsnätverket då tidigare chattfunktion lades ner och de nya inte fungerat. Styrelsen tog

med sig frågan om administrativt stöd i att upprätthålla matrikeln och skapa möjlighet för uppdaterad sändlista. Av olika skäl har detta inte kunnat ske under året. Styrelsen lovade även stöd så att vi kunde få möjlighet att hålla EURACTs nyrenoverade Assessmentkurs även i Sverige. Eva dFL har som EURACT representant varit med i renoveringsarbetet och två ytterligare deltagare har nu gått kursen så att vi har rätt till materialet och kan ordna egna kurser.

Vi diskuterade också möjligheten av att mobilisera och utbilda pensionerade specialister i allmänmedicin till grupphandledare inför det stora handledarbehov som finns och som kommer att accelerera framöver.

Utbildningsrådet (HST, EL) träffade också i juni Socialstyrelsen (Anders Kring, Mogren) för att samråda runt BT målen och kände att man faktiskt lyssnade till en del av våra synpunkter

I september deltog CH i ytterligare ett dialogmöte med socialstyrelsen, där samtliga specialiteter var inbjudna. Man poängterade värdet av att specialistföreningarna anordnar SK-kurser i egen regi.

För övrigt har utbildningsrådet:

- Deltagit i SFAMs möte i Borås, (HST EFL CH)
- Nordiskt möte i Aalborg (EdFL,CH)
- Deltagit i Nationellt studierektorsmöte, (HST)
- EURACT – EFL (separat verksamhetsberättelse)

Fortbildningsrådet

Fortbildningsrådet har under 2019 bestått av Anders Lundqvist (ordf), Eva Pulverer Marat, Gösta Eliasson, Maria Wolf, Susanna Althini och Remy Waardenburg. Jonas Westergren lämnade under året.

Rådet har haft fem telefonsammanträden. SFAMs fortbildningsprojekt har engagerat flera i fortbildningsrådet, varför det knappast har funnits tid för rådet att mötas på annat vis. Anders har varit med i styrgruppen för projektet. Eva, Anders, Gösta och Susanna har i varierande omfattning deltagit aktivt på videomöten, studieresor, och på seminarier inom ramen för projektet.

Remy har utsetts till rådets webbansvarige och kommunicerat med ansvariga för SFAMs hemsida. Han har också tagit initiativ till att författaren till studiebrevet om förmaksflimmer gjort en uppdatering.

Gösta och Anders har tillsammans skrivit en artikel i Läkartidningens temanummer om fortbildning-allmänmedicinska perspektiv. Tidskriften AllmänMedicin har publicerat material och artiklar med ursprung i rådets arbete, bland annat hur man gör en plan för kompetensutveckling.

Gösta och Anders deltog i ett möte för fortbildningssamordnare på kongressen i Borås. Det andra mötet där också Anders och Gösta deltog, ägde rum i Linköping i oktober med Per-Erik Ellström, professor emeritus i pedagogik som inbjuden föreläsare.

På mötena har det rapporterats det en hel del från olika aktiviteter inom fortbildningen runt om i landet. Bland annat har vi följt arbetet i det Nationella kliniska kunskapsstödet för primärvård, genom att Anders har insyn i detta i egenskap av ämnesgruppförande. 80/20-projektet på Gotland är ett annat exempel som har bevakats. Rådets ordförande har kommunicerat fortbildningsfrågor med externa aktörer efter hänvisning från styrelsen.

Kvalitets- och patientsäkerhetsrådet (SFAM Q)

Medlemmar: Rita Fernholm, Stina Gäre Arvidsson, Eva Arvidsson, Jenny Berggren, Christer Rosenberg, Damon Tojjar och Ulrika Elmroth (styrelserepresentant).

Ordförandeskapet: Rita Fernholm. Vice ordförande och webansvarig Stina Gäre Arvidsson.

Ulrika Elmroth är adjungerad ledamot i rådet i egenskap av styrelsens representant.

Nationella kvalitetsdagen för primärvård: Dagen genomfördes 28 november på Läkarsällskapet för 16:e året i rad. Antal deltagare var cirka 130, vilket var mycket glädjande. Årets tema var "Hållbar primärvård – verktyg, innovationer och arbetsglädje"

Nio olika parallella seminarier och workshops genomfördes, och fem storsalsföreläsningar. Nio stycken projekt presenterades och två av projekten fick dela på utmärkelsen "Bästa kvalitetsprojekt 2018". Den ena var: Existentiell samtalsgrupp kopplat till åldrande - ett förbättringsarbete riktat mot äldres psykiska hälsa inom primärvården Carl Anton Waltersson och Isak Erling, psykologer, Slottsskogens Vårdcentral, Göteborg. Den andra var: Kronikerlistor - algoritmgenererade väntelistor med riskstratifiering på basis av journaldata, förskrivningar och lab/mätvärden. Mårten Segerkvist, specialist i allmänmedicin, Bräcke Diakoni.

Arbetet med Nationell PrimärvårdsKvalitet fortskrider och börjar användas på allt fler vårdcentraler. Arbete pågår nu även med att bygga upp patientsäkerhetsindikatorer. SFAM Q har uppdaterat innehållet på sin del av hemsidan.

Eva Arvidsson har varit representant för EQuIP (The European Society for Quality and Safety in Family Practice). Hon är också medlem i EQuIPs styrelse. Under våren arrangerade EQuIP en konferens i Thessaloniki där Eva höll en plenarföreläsning och, tillsammans med flera andra delegater, en workshop. Båda var på temat "Health Care Quality Indicators in the Context of Primary Health Care". Eva leder också en arbetsgrupp inom EQuIP som arbetar med kvalitetsindikatorer i primärvården. I november hölls ett internt arbetsmöte i Zagreb då bland annat arbetet med kvalitetsindikatorer fortsatte.

SFAM Q har även varit med och formulerat svar på remisser.

Kompetensvärderingsrådet

Medlemmar: Ulf Måwe (ordf), Anders Fredén, Bibbi Breitholtz, Cecilia Ryding, Elisabeth Månsson Rydén, Erland Svenson, Gunilla Byström, Gunilla Steninger, Gunilla Östgaard, Gunnar Axelsson, Inge Carlsson, Jonas Sjögreen, Karin Lindhagen, Kirsten Nilsson, Meta Wiborgh och Robert Svartholm.

Mitt-i-ST: Antal anmälningar till Mitt-i-ST under 2019 var cirka 225. Kirsten Nilsson är samordnare, Katarina Boltstern hanterar anmälningar och fördelning av värderare. Anmälningarna prioriteras utifrån önskad tid för praktikdag, med en vårlista och en höstlista där värderarna kan ange önskemål, och det fungerar smidigt.

Specialistexamen: 41 examinander genomförde examen och diplomerades vid SFAMs kongress i Borås. 38 examinander är anmälda till examen 2019–2020. Karin Lindhagen är samordnare. Samtliga blev godkända på det skriftliga provet.

ASK: Se årsberättelse för ASK-nätverket.

Kompetensvärderare och kurser: Det finns cirka 100 aktiva Mitt-i-ST-värderare/ examinadorer. Fler behövs både för Mitt-i-ST och examen. Kurs hölls som vanligt i vecka 3 på Stjärnholm med 18 deltagare.

Kvalitetsutveckling: Rådet har haft ett möte i januari på Stjärnholm och ett videomöte i november. Seminarium för Mitt-i-ST-värderare hölls i mars och examinatorsmöte under SFAMs kongress i Borås i maj. Som intern fortbildning deltog stor del av rådets medlemmar i kursen "Relationen, samtalet och läkarens självkänedom" på Stjärnholm i oktober under ledning av Carl Edvard Rudebeck och Helena Bäckström.

Hemsidan: Rådets del av SFAMs hemsida hanteras av Karin Lindhagen.

Kansli: Rådet har också stöd från kansliet i Stockholm av Heléne Swärd.

ST-rådet

ST-rådet Medlemmar: Susanne Steen (ordf), Ulrika Elmroth, Jon Roos, Ulrika Nyhammar, Martin Wideqvist, Edvin Hammargren, Niclas Olsson, Nadia Kathan, Linn Ekström Feyzi, Mark Albeek och Jenny Öhman.

Under året utsågs ledamöter från ST-rådet till NYGP: Nadia Kathan och Linn Ekström Feyzi.

ST-rådet var på plats vid ST-dagarna i Stockholm 6-8 november och hade då ett kortare lunchmöte samt bemannade SFAMs monter. I övrigt har ST-rådet haft kontakt via WhatsApp och mail. ST-rådet var till viss del involverade i förfrågan från Socialstyrelsen angående SK-kurser 2021 samt så gjordes även ett medskick från ST-rådet till SFAMs remissyttrande om Göran Stiernstedts utredning Digifysiskt vårdval - Tillgänglig primärvård baserad på behov och kontinuitet (SOU 2019:42).

Under 2019 har ST-rådet fortsatt med podcasten SFAMpen, för fortbildning för specialister och ST-läkare i allmänmedicin. Sex nya avsnitt har spelats in och publicerats under året och det finns en stor uppskattning och intresse hos målgruppen. Totalt har podden haft 11 000 lyssningar under 2019. Vasco da Gama: 2019 har det ej varit några kända aktiviteter.

Rådet för sköra äldre i primärvården

Rådet har haft tre rådsmöten. Ett i anslutning till kongressen, ett kombinerades med ett inspirerande och lärorikt studiebesök till vårdcentralen i Borgholm samt ytterligare ett i anslutning till ett möte med SFAMs styrelse. Under kongressen hade tre rådsmedlemmar en workshop Vem ska bestämma om Emma ska vara hemma? Innehållet på hemsidan har uppdaterats. Det är svårt för allmänläkarna att komma iväg på längre utbildningar. Utbildningen *När Doktorn tar av sig skorna* om vård i hemmet, och vård i livets slut har därför överförts till cirka 15 minuter långa undervisningsfilmer som kan användas under läkarmötena på vårdcentralen. Sex är klara och ligger på hemsidan under studiebreven och på rådets del av hemsidan. Utbildningarna presenterades under kongressen.

<http://sfam.se/foreningen/radet-for-skora-aldre-i-primarvarden/#webbutbildning>.

Ytterligare två filmer är under redigering.

Vi har dessutom arbetat med att ta fram ett dokument om vad som är viktigt för att vården av sköra äldre ska fungera i primärvården. Dokumentet *Utvidgad primärvård för sköra äldre*, är antaget som policydokument av SFAM och kan återfinnas på

<http://sfam.se/wp-content/uploads/2020/01/Utvidgad-PV-skora-aldre-policydok.pdf>

Rådet har även bidragit genom att vara med stöd i remissvar angående Standardiserade insatsförlopp vid demenssjukdom.

Ordförande: Sonja Modin Stockholm, Rådsmedlemmar: Gunnar Carlgren Linköping, EvaPia Darsbo Östersund, Christina Grzechnik-Mörk Uppsala, Sara Hallander Stockholm, Madelene Hyttring Karlstad, Christina Ledin, Kristina Lundgren Örnköldsvik, Magnus Nord Linköping, Eva Oscarsson Sundsvall, Lena Pomerleau Nacka, Anne Sauer Smålandsstenar Jönköpings län, Solveig Wanland Skövde och Anders Wimo Nordanstig Hälsingland. Ytterligare några allmänläkare är adjungerade till rådet och deltar i våra e-postkontakter.

Rådet för levnadsvanor

Rådet har under 2019 bestått av följande medlemmar (alla allmänläkare): Sven Wåhlin, Skokloster, ordförande, Åsa Wetterqvist, Uppsala, Lars Jerdén, Borlänge, Malin Skogström, Malmö, Hans Lingfors, Jönköping-Habo.

Rådets enskilda medlemmar har utifrån sina olika yrkesroller under året varit representerade i arbetet med utbildning, forskning, utveckling av Nationella Vårdprogram för SKR och implementering av goda levnadsvanor inom svensk hälso- och sjukvård i stor uträkning.

Sven Wåhlin har haft SFAMs uppdrag att ingå i styrgrupp för SFAMs fortbildningsprojekt med Ulf Måwe som projektledare och med stöd av medel från Socialstyrelsen. Uppgiften har till stor del fokuserats på att stärka arbetet med levnadsvanor. Projektet har därvidlag särskilt fokuserat på alkohol samt på ett bredare levnadsvaneperspektiv inkluderande särskilt ofrivillig ensamhet, där vi främst hämtat inspiration från England. För framtidens arbete med levnadsvanor kan detta breddade perspektiv på levnadsomständigheter och psykosociala faktorer vara en framgångsfaktor för ett mer jämlikt levnadsvanearbete. Allmänläkaren kan här ha en viktig roll som kunskapsbärare, facilitator och samarbetspartner till andra samhällsaktörer.

Rådet har inga ekonomiska åtaganden, och har inte haft några utgifter.

Rådet för hållbar diagnostik och behandling

I rådet ingår vid årets utgång: Malin André, Ulrika Elmroth, Josabeth Hultberg, Jan Håkansson, Minna Johansson, Oskar Lindfors, Hálfván Pétursson (ordförande), Jonas Sjögren och Staffan Svensson.

Rådet har ambitionen att kunna vara en resurs inom SFAM när det gäller frågorna som rör framför allt överdiagnostik och överbehandling och har under året bidragit med remissvar för reviderade SVF.

Rådet vill på nationell nivå lyfta frågor om överdiagnostik och överbehandling, onödiga vårdinsatser och ohållbart resursanvändande inom vården. SFAM-H har därför under året ägnat stor del av arbetet åt att undersöka möjligheterna för att initiera en svensk version av Choosing Wisely (<https://www.choosingwisely.org>) eller liknande specialitetsöverskridande initiativ för långsiktigt hållbar vård. Rådet har etablerat kontakt med Choosing Wisely rörelser internationellt och haft en delegat på ett nordiskt och ett internationellt möte i det sambandet. Dialog med Svenska Läkarsällskapet har inte varit så produktiv än som önskvärt hade varit men rådet planerar att hålla ett möte under våren med inbjudna kollegor för att försöka driva frågan vidare nationellt.

Under året har rådet ställt upp med föreläsningar på ST-seminarium och lokala möten, såsom på SFAM Östergötlands årsmöte. På SFAM-kongressen i Borås hade rådet ett symposium om standardiserade vårdförlopp (SVF) med inbjudna föreläsare, och en mycket välbesökt workshop: *”Var drar man gränsen mellan lagom, över -och underdiagnostik?”* Rådet planerar även ett symposium om testosteronbehandling och en workshop om Choosing Wisely på SFAM-kongressen 2020.

Nätverk

Nätverket för konsultation

Nätverket består av cirka 110 medlemmar. Kontaktpersoner är Gerd Carlsson Ahlén, Staffan Ahlkvist, Helene Bodegård, Charlotte Hedberg och Anna-Karin Svensson.

Årets huvudaktivitet var det årliga decembermötet på Sveriges Läkarförbund som samlade 24 deltagare från hela landet med studierektorer, kurshandledare samt lärare på läkarprogrammen. Speciellt inbjuden gäst Jan Helge Larsen som höll workshop under rubriken: *Hur känner läkaren igen och motverkar de svåra situationerna i konsultationen?* Helene Bodegård introducerade sitt forskningsprojekt *”Delat beslutsfattande”* vilket följdes av praktisk workshop tillsammans med Charlotte Hedberg. Rapport från *Läkarprogrammets konsultationsundervisning. Tips och trick för förståelse av patientens förberedelse* inför mötet med läkaren presenterades av Jonas Sjögren. *Kvalitetskriterier på kurser och kursledare* diskuterades och följdes upp på Konsultationsnätverkets möte på SFAMs möte i Borås. Där väcktes också frågan i en motion om att SFAM skulle ha egna SK kurser.

Konsultationsnätverket höll förmiddagsmöte i april i samband med Allmänmedicinska Akademiska mötet i Lund-Malmö med värden Lena Åström och där gavs en samlad presentation av konsultationsundervisning vid olika lärosäten och idéutbyte inför nya 6-åriga Läkarutbildningen.

Planeringen för Konsultationsnätverkets möte 4 december 2020 är igång. Intresserade kan vända sig till planeringskommittén: Helene Bodegård, Anna-Karin Svensson och Charlotte Hedberg. För övrigt finns vi på Facebook, ansvarig Staffan Ahlqvist.

Nätverket för fortbildningssamordnare

Nätverket är nationellt och består av ett 30-tal kollegor som har regionala eller lokala uppdrag som fortbildningssamordnare för kollegor inom primärvården. Nätverket är fristående men stöds av SFAMs fortbildningsråd och har under året samverkat med SFAMs fortbildningsprojekt. Värdskapet för möten cirkulerar mellan nätverksdeltagarna. Under året har två möten genomförts, ett i maj, i samband med Allmänmedicinsk kongress i Borås och ett i oktober i Linköping, det senare med temat "Kunskap, färdigheter och förhållningssätt - en workshop om professionell utveckling inom allmänmedicinen" under ledning av Per Erik Ellström, professor emeritus i pedagogik vid Linköpings universitet. Under alla nätverksmöten har deltagarna haft möjlighet att utbyta tips och idéer om hur man kan organisera och bedriva lokal fortbildning.

SPUR-inspektioner – samordning

I Socialstyrelsens föreskrifter om ST anges att utbildningen ska granskas av extern aktör och att den bör genomföras vart femte år. Regionerna upphandlar externa granskningar enligt SPUR-modell för de enheter som bedriver ST-utbildning. Granskningarna administreras av Lipus AB, ett bolag ägt av Sveriges Läkarförbund. Specialitetsföreningarna utser samordnare som rekryterar, fördelar och utbildar inspektörer inom den egna specialiteten.

Under året har Annette Friström och Gösta Eliasson varit SPUR-samordnare för specialiteten allmänmedicin. Gösta Eliasson har även varit representant för allmänmedicin i SPUREX, en rådgivande expertgrupp till Lipus. För närvarande finns det ett femtiotal utbildade inspektörer som under 2019 genomförde cirka 120 vårdcentralinspektioner.

ASK (Allmänläkares självvärdering i kollegial dialog)

Projektet ASK syftar till att utveckla former för kontinuerlig värdering av kompetens hos erfarna allmänläkare, och utveckling av fortbildningsplanering med fokus på individen. Nätverket har ett 30-tal deltagare. Vi har ett medlemsblad i form av Nyhetsbrev och har kontakt via mail. Nätverket har årliga seminarier. Efter seminariet nov 2018 gjordes en video där två ASK-deltagare intervjuade varandra. Den finns nu på hemsidan som länk

<https://www.youtube.com/watch?v=YQQ2YGJK0zs&feature=youtu.be>

På SFAM-kongressen i Borås 2019 hade ASK-nätverket en bemannad monter där deltagare kunde ta del av information.

Robert Svartholm har informerat om Mini-ASK på Allmänläkardygnet i Göteborg november 2019.

November 2019 möttes vi på ett seminarium på Harö Krog, Stockholm. Utveckling av ASK-momenten ledde till att vi utarbetade en "KASK-version" Kompetensvärderande Allmänläkares Självvärdering i Kollegial dialog. Se hemsidan.

Två Nyhetsbrev har utkommit under året, under april och oktober.

Nätverket arbetar nära kompetensvärderingsrådet, och en del av verksamheten finansieras den vägen. Kontakta Robert Svartholm: polarull.svartholm@telia.com.

SFAMs nätverk för infektioner

SFAMs nätverk för infektioner samlar en gång per år intresserade till en dag där forsknings- och utvecklingsprojekt presenteras och diskuteras. Nätverket heter Swe-GRIN, vilket är den svenska motsvarigheten till det europeiska GRIN (General Practice Research on Infections). Under 2018 samlades ett knappt 20-tal intresserade och tog del av varandras arbeten. Mötet bidrar till att vidmakthålla ett nätverk mellan allmänläkare spridda över landet. Det blir ett stöd till att hålla hög

allmänmedicinsk kompetens vilket efterfrågas i många sammanhang som annars skulle dominerats av sjukhusläkare.

SFAMs nätverk för infektioner samlar en gång per år intresserade till en dag där forsknings- och utvecklingsprojekt presenteras och diskuteras. Nätverket heter Swe-GRIN, vilket är den svenska motsvarigheten till det europeiska GRIN (General Practice Research on Infections Network). Under 2019 samlades ett 20-tal intresserade och tog del av varandras arbeten. Mötet bidrar till att vidmakthålla ett nätverk mellan allmänläkare spridda över landet. Det blir ett stöd till att hålla hög allmänmedicinsk kompetens vilket efterfrågas i många sammanhang som annars skulle dominerats av sjukhusläkare. Nätverket är behjälpligt då SFAM ska ge synpunkter på remisser och då personer ska nomineras till olika grupper inom infektionsområdet.

Nätverk för Balint-intresserade allmänläkare

Sonja Holmquist är tillsammans med Dorte Kjeldmand representanter för nätverket.

Under året har nätverket varit tillgängliga för frågor från intresserade kollegor angående Balintverksamhet. Nya Balintgrupper har startats och Svensk förening för medicinsk psykologi har en auktorisationskommitté för evaluering av Balintgruppledare.

Mars 2019 var det årligt Balintmöte i Lund Temat var: *"Kulturmöten i vården - att möta patienter från hela världen. Reflektioner kring praktik och teori"*. Föreläsningar varvat med arbete i Balintgrupp. Sverige var också representerade vid internationella Balintkongressen i Porto hösten 2019.

Information om Balintgrupper finns på SFAMs hemsida, Balint finns nu i SFAMs kurskatalog med angivna CDU poäng.

SFMP har översikt över aktuella Balintgruppledare och vi kan hänvisa Balintintresserade till dem för att få kännedom om vilka pågående grupper som finns.

Studierektorskollegiet

Under 2019 har två nationella nätverksmöten genomförts. I maj 2019 möttes nätverket på Allmänmedicinsk kongress i Borås, där SR-kollegor i Skaraborg hade huvudansvaret. Till Boråsmötet hade vi samlat in synpunkter på lärandemålen för de obligatoriska kurserna. Arbetet med nationella riktlinjer i SFAM:s regi kunde dock inte slutföras. Tanken var att detta skulle ske på höstmötet i Blekinge.

Nätverket har diskuterat frågan om nätverkets interna kommunikation. Under många år användes ett klumpigt men välfungerande Yahoo-nätverk som sköttes av Stefan Persson, studierektor i Blekinge. Ett kort försök gjordes med ett modernare program men nätverket förlorade då kontakten med många kollegor och det blev nödvändigt att avsluta försöket.

Nätverket är i behov av en administratör och frågan togs upp med styrelsen under våren. Kopplat till denna fråga är SR-matrikeln och man var beredd att utreda om SFAMs kansli kunde vara behjälpligt, men av olika anledningar har det inte gått att lösa.

2019 års välordnade möte hölls under hösten i Blekinge, Stefan Persson avtackades för lång och framgångsrik gärning som SR i Blekinge. Under mötet informerades om bastjänstgöringen och dess mål och införande blev diskuterat.

Studierektor Tomas Bromander reviderade under mötet SR-matrikeln och vidarebefordrade den till Luisa Escuder Miquel, som ingår i organisationskommittén för kommande studierektorsmöte i Stockholm 2020. Att finslipa och synkronisera bedömningar, förhållningssätt och strategier blir allt viktigare. Förhoppningen är att under 2020 få till stånd ett fungerande och snabbt sätt att kommunicera mellan kollegor i landet.

Alla SR-områden har varit engagerade i förarbeten och remissvar rörande nya läkarutbildningen, samt förändringar av författningen vad gäller AT, BT och ST.

För SR nätverket

Eva de Fine Licht, Helena Schildt Tossman

Nätverk för astma-, allergi- och KOL-intresserade allmänläkare (NAAKA)

Nätverket har under verksamhetsåret anordnat två välbesökta utbildningsdagar i Stockholm, och ett symposium vid SFAMs årskongress i Borås. Fortbildningar för specialister och ST-läkare i allmänmedicin har tagits fram och genomförts av medlemmar.

Nätverkets medlemmar deltar i SKR:s nationella programråd för luftvägssjukdomar samt nationella arbetsgruppen för astma och KOL. Arbeten har fokuserat på framtagning av *Nationella specifikationer för godkända astma-, allergi- och KOL-mottagningar i primärvård* samt *Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp KOL*. Medlemmarna är också aktiva i de regionala programråden för luftvägarnas sjukdomar/allergi, regionernas läkemedelskommittéer och fortbildningsaktiviteter. Nätverkets medlemmar deltar för närvarande i uppdatering av Socialstyrelsens riktlinjer för vård av astma och KOL (2015).

Arbetet med utbildningsprogrammet *Nationellt Spirometrikörkortet* har fortsatt tillsammans med ASTA (Astma-, allergi- och KOL-sjuksköterskeförening) och Svensk förening för klinisk fysiologi. Utbildningen har under 2019 blivit LIPUS-certifierad och finns nu i sex regioner i Sverige. Instruktörsutbildning i Nationellt Spirometrikörkort i Uppsala har genomförts.

Flertalet vetenskapliga artiklar har under året publicerats av nätverksmedlemmar.

Nätverket har varit representerat i SFFA's (Svenska föreningen för allergologi) styrelse, i IPCRG's (International Primary Care Respiratory Group) Research Committee och Educational Committee. Ett samarbete med SLMF (Svensk Lungmedicinsk Förening), ASTA och Svensk förening för klinisk fysiologi har fortsatt.

Medlemmar i nätverket deltog i IPCRG Scientific Congress i Bukarest i maj, med vetenskapliga presentationer och i subcommittee-möten, samt på ERS-kongressen i Madrid i september. Fortsatt kontakt med NPCRG (Nordic Primary Care Respiratory Group) har upprätthållits.

Nätverket kommer under följande verksamhetsår fortsätta att stimulera till kvalitetsutveckling av vård och forskning inom astma, allergi och KOL.

Gastroprima

Redogörelse saknas.

Svensk förening för Glesbygdsmedicin

Vi har fortsatt arbeta aktivt ut mot omvärlden och i maj arrangerades en mycket givande konferens på Borgholm, Öland.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 11 protokollförda möten. Alla styrelsemöten, förutom det konstituerande mötet direkt efter årsmötet maj 2019 har varit telefonmöten. Protokollen publiceras på föreningens hemsida www.glesbygdsmedicin.info

Styrelsens sammansättning har varit;

Ordförande: Anna Falk, Ånge. *Vetenskaplig sekreterare:* Lars Agréus, Öregrund. *Kassör:* Lennart Månsson, Ljusdal. *Sekreterare:* Lisa Månsson Rydén, Ljusdal. *Övriga ledamöter:* Carola Alm-Niemi, Övertorneå-Kalix, Andreas Lundgren, Skellefteå, Anna Westman, Hammarstrand, Sofia Åhman, Arvidsjaur

Suppleanter: Heidi Lecoq, Stöde-Sundsvall, Alexandra Wermelin, Storuman, Robin Lanken Verma, Storuman. *Revisorer:* Catharina Persson Ingvarsson, Slussfors, Veronica Olmenius, Nordingrå, *Revisorssuppleant:* Per Lundström, Stockholm. *Valberedning:* Kjell Larsson (2 år), Catharina Persson Ingvarsson (1 år) sammankallande, Christer Wiklund, Lövänger (3år)

Föreningen har en stabil ekonomi.

Antal betalande medlemmar i föreningen var 51 första kvartalet 2020. Kassören påminner tidigare medlemmar om inbetalning av medlemsavgift 2020.

Styrelsen ser positivt på föreningens framtid. Svensk förening för Glesbygdsmedicin fyller fortsatt en stor funktion som nätverk för dem som arbetar i och har intresse av primärvård i glesbygd, opinionsbildare inom vårdpolitiska frågor och har även en viktig funktion att fylla för vidareutbildning av personal verksamma i glesbygdsmiljö.

Den årliga konferensen i Borgholm hade ett mycket givande program, med minst ett femtiotal personer deltagande. *På ST-dagen den 14 maj var temat Akut obstetrik och neonatologi för allmänläkare med långt till sjukhus med praktisk vägledning och handfasta råd av de erfarna kollegorna Judit Sundström och Jan Erik Eriksson. Temat på resten av konferensen var Nära vård, med utgångspunkt Borgholmsmodellen.*

Åke Åkesson beskrev Det digitala hemsjukhuset – ett av framtidens arbetssätt för god och nära vård i glesbygd och till det anknöt även David Olssons föreläsning Hjärtsvikt för allmänläkare med avstånd. Peter Berggren presenterade Primärvård i utkant men ändå i framkant en vårdkedja utan svaga länkar i ett glesbygdsperspektiv, med erfarenheterna från Storuman. Emma Spaak följde upp förra årets presentation av utredningen En God och Nära Vård. Vi hade också äran att få en sammanfattning av Pentti Itkonen, från Eksote, Finland, som har lett ett framgångsrikt utvecklingsarbete inom primärvården där. Enligt tradition fick vi även ta del av arbetet med flera intressanta studier som pågår på Glesbygdsmedicinskt centrum i Storuman, samt diskutera utbildningsfrågor.

Vi har skrivit i tidningen Allmänmedicin samt annonserat inför årsmötet 2020. Vi annonserade även på lakartidningen.se samt i Läkartidningen.

Genom Glesbygdsmedicinskt centrum (GMC) i Storuman har vi deltagit i den årliga kursen i Akutmedicin i glesbygd i Hemavan

2019 års stipendium, som av styrelsen höjdes från tidigare 15 000 till 20 000 kronor, utdelades till Andreas Lundgren för att åka till Rural Wonca i New Mexico, USA.

Studierektorerna Anna Falk Ånge och Catarina Ingvarsson Storuman har fortsatt vara mycket aktiva i ett flertal forum för att främja de specialdesignade ST blocken i allmänmedicin i glesbygd som nu finns i de nordligaste landstingen.

Styrelsen tog del av och skrev ett svar på delbetänkandet till remissen SOU 2019:42 Digifysiskt vårdval.

Vi har slutfört arbetet med att ta fram en ny hemsida, som redan efter drygt två månader besökts av 1 000 individer.

Vi har en Facebookgrupp och planerar fortfarande för att försöka ordna "internetcafé" framöver.

Vi hade ingen representant på Svenska Läkarsällskapets fullmäktigemöte.

Lars Agréus är representant i arbetsgruppen Nationella riktlinjer för traumalarm.

Internationellt har Anna Falk representerat föreningen i EURIPA, invald i International Advisory Board (IAB) och deltagit på flera onlinemöten. Anna var inbjuden, som en av tre allmänläkare i glesbygd med erfarenhet av utbildning från ST, att delta i panelen på ett Rural Café som hölls vid EURIPAs årliga forum, 6-7 november 2019 på Azorerna. Anna Falk var också inbjuden och genomförde tillsammans med flera kollegor från hela världen en workshop "Women in Rural Practice" på Rural WONCAMötet i Albuquerque, New Mexiko.

2020-03-22 utformades denna verksamhetsberättelse av Styrelsen för Svensk förening för Glesbygdsmedicin att gälla fram tills den kan godkännas av ordinarie årsmöte. Detta flyttas fram från 26/3 till 3/9 då hela den årliga konferensen och årsmötet fått uppskjutas på grund av det rådande läget med spridningen av covid-19 i Sverige och världen. Verksamhetsberättelse och verksamhetsplan förlängs genom detta och sittande styrelse arbetar kvar fram tills att en ny kan väljas vid det årsmöte som utlysts till 200903 då årets konferens, vilken hade nått upp i nästan hundra deltagare, beräknas kunna hållas med samma program och som tänkt i Funäsdalen. Medlemmarna delges detta var och en i mail och har möjlighet att inkomma med synpunkter på hur styrelsen beslutat i det exceptionella

läge som uppkommit. Verksamhetsberättelsen är alltså inte justerad i vanlig mening då de inte formellt kunnat godkännas av ett årsmöte.

Nätverk för allmänläkarkonsulter

Nätverket har i stort legat nere men det finns allmänläkarkonsultverksamhet (AKO) i en del regioner och via arbetet inom Nationellt kliniskt kunskapsstöd primärvård så har en del kontakter tagits mellan till exempel Västmanland och Skåne.

Inom Region Skåne är Allmänläkarkonsult den producentneutrala enhet som inom Hälsoval Skåne ansvarar för allmänmedicinens/primärvårdens röst inom kunskapsstyrning/riktlinjearbete, fortbildning och samverkan. Riktlinjearbetet har blivit allt viktigare och från att tidigare varit baserat på lokala riktlinjer mellan lokalt sjukhus och traktens specialister i allmänmedicin förmedlat av lokal AKO-are är det nu minst regionalt och många gånger nationellt baserat.

Fortbildningen som AKO ansvarar för är både lokal, regional med fysiska möten och digital med video och webinarier. De lokala AKO-arna har således delvis i efterhand fått helt nya arbetsfält men en viktig bas är fortfarande att ha god kontakt med den lokala kliniken. Nationellt hölls på SFAM-mötet i Borås ett seminarium om allmänläkarkonsult, som visade på AKO:s plats inom samverkan, fortbildning och kunskapsstyrning.

Sten Tyrberg, region Skåne

Nätverk för Psykisk ohälsa

Nätverket startade hösten 2019 och har sju medlemmar från olika delar av Sverige. Katrin Hagskog Engel har varit kontaktperson för nätverket och har haft uppdrag som referensperson i Socialstyrelsens arbete med Suicidprevention och stöd till efterlevande. Tillsammans med SFAMs ordförande har hon lämnat synpunkter på det Nationella vård- och insatsprogrammet för depression och ångest.

Tanken med nätverket är att sprida exempel på goda initiativ för att hantera psykisk ohälsa i alla åldrar inom primärvården när det gäller organisation, tillgänglighet, främjande och förbyggande insatser, evidensbaserade metoder i behandling samt betoning av vikten av kontinuitet mellan patient och personal i primärvården.

Nätverk för Riskbruk

Nätverket har inte haft någon gemensam aktivitet under 2019.

Kontaktperson är Charlotte Hedberg, Stockholm

Tidskrifter

AllmänMedicin

AllmänMedicin är SFAMs medlemstidning. Den utges med fyra nummer per år och läggs som pdf på hemsidan. Upplagan är 2 500 exemplar; drygt 2000 till medlemmar och cirka 150 till prenumeranter.

Chefredaktör var Ingrid Eckerman. Övriga redaktörer var Karin Lindhagen, Gösta Eliasson, Christer Petersson, Petra Widerkrantz och David Svaninger. Anders Åkvist har varit med på sändlistan. Annika Andén har varit flitig illustratör.

Mediahuset i Fjällbacka – Göteborg, avdelning Skåne, sköter layout, rekrytering av annonsörer, tryckning och utskick. Pressläggningstiden från manusstopp till brevlådan är totalt nio veckor.

Teman har varit:

1. Våra mest behövande patienter
2. Allmänmedicin i grundutbildningen
3. 21 regioner – 21 system
4. Primärvården har blivit bättre!

Vissa artiklar i indexerats i SweMed+, KI:s databas för skandinaviska tidskrifter. AllmänMedicin finns i databasen Artikelsök.

Någon läsarutvärdering har inte gjorts. De reaktioner som chefredaktören mött i olika sammanhang har genomgående varit mycket positiva.

ST-läkarna är ett viktigt rekryteringsunderlag för SFAM. Ett nummer av AllmänMedicin brukar finnas med i påsen vid ST-dagarna. Vissa studierektorer beställer extra exemplar av en del nummer för att använda i utbildningen.

Ett redaktionsmöte förlades till Läkaresällskapet i september, med deltagande av SFAMs ordförande Magnus Isacson och (på distans) Niklas Lundblad från Mediahuset. Annars används telefon och e-post.

Planering 2020: Ett marknadsföringsbrev från ett IT-företag ledde till att Mediahuset nu tar ansvaret för en elektronisk tidning. Från och med nr 1-2020 kan artiklarna i AllmänMedicin läsas separat. Sökfunktionen till enskilda artiklar förbättras liksom möjligheten att dela artiklar i sociala media. Detta bidrar till att SFAMs hemsida kan bli en reell kunskapsbas. Det finns också möjlighet att göra medlemsutskick via detta system, där länk till aktuellt nummer kan läggas med.

Pdf-filer av årgångarna 1979-2003 läggs in på en undersida till AllmänMedicin sida. Detta innebär att alla nummer av AllmänMedicin nu finns tillgängliga digitalt.

Teman för 2020:

1. Ny som läkare i Sverige
2. Levnadsvanor
3. Att skriva intyg
4. Allmänmedicin i litteratur och fiktion

Scandinavian Journal of Primary Health Care

Under 2019 bedömdes 229 vetenskapliga manus till SJPHC och xx artiklar publicerades i 4 nummer under året. Mjukvara för manushantering ändrades under 2017 och därför är siffror nedan inte jämförbara med föregående rapporters siffror.

Nedan presenteras 2018 års siffror inom parentes.

Totalt 229 (234) inskickade manus inklusive återinskickade (resubmissions) hanterades under året.

Av 121(129) nyinskickade manus hade 50 (68) avvisats, 40 (52) manus hade accepterats, och 32 (6) var under omarbetning.

Från Sverige kom 22 (22) manus, från Danmark 16 (30), från Norge 13 (19) och Finland 7 (12). Från övriga länder kom totalt 42 (50) manus.

Chefredaktör var Helena Liira och hon beslutar över (nästan) alla manus som avvisas direkt. Om hon inte avvisar direkt sänder hon manus vidare till någon av de nationella redaktörerna, två för vart och ett av de 5 nordiska länderna.

Hans Thulesius hanterade under året 20 (18) nya manus och Cecilia Björkelund 7 (7).

Genomsnittlig granskningstid mellan inlämning och slutgiltigt beslut var för 31 (41) direkt avvisade manus 27 (21) dagar, för 19 (31) manus avvisade efter granskning 85 (88) dagar och för 40 (63) accepterade manus 214 (208) dagar.

De fyra mest lästa artiklarna (5 april 2020) var:

1. "Poor communication on patients' medication across health care levels leads to potentially harmful medication errors" Frydenberg, 2012; (10724 klick)
2. "Quality of life of patients with diabetes mellitus. An overview of research in primary health care in the Nordic countries" Wändell, 2009; (7762 klick)

3. "Laboratory tests for pneumonia in general practice: the diagnostic values depend on the duration of illness" Melbye et al 1992 (7481 klick)
4. "The dilemma of patient responsibility for lifestyle change: Perceptions among primary care physicians and nurses" Jallinoja et al 2007; (7343 klick)

De fyra mest citerade artiklarna (5 april 2020) var:

1. " A systematic review of parent and clinician views and perceptions that influence prescribing decisions in relation to acute childhood infections in primary care", Lucas et al 2014; (42 citeringar)
2. " Barriers and facilitators for general practitioners to engage in advance care planning: A systematic review", De Vleminck et al 2013; (37 citeringar)
3. "The Norwegian General Practice (NORGEP) criteria for assessing potentially inappropriate prescriptions to elderly patients" Rognstad et al 2009. (36 citeringar)
4. "Effects of a pharmacist-led structured medication review in primary care on drug-related problems and hospital admission rates: a randomized controlled trial" Lenander et al 2014 (29 citeringar)

Hans Thulesius

Internationellt

Norden

Nordic Federation of General Practice /ApS, en sammanslutning av de nordiska vetenskapliga föreningarna, ger ut tidskriften Scandinavian Journal of Primary Health Care som rankas högt i vetenskapliga sammanhang. NFGP arrangerar också nordiska kongressen i allmänmedicin tillsammans med nationella föreningen samt ordnar årliga ordförandemöten för de nordiska vetenskapliga allmänläkarföreningarna. Under 2019 har man bland annat arbetat med att ta fram "Core values" för allmänmedicin och den Nordiska kongressen har anordnats i Ålborg, Danmark. Där var SFAM representerade av Ulrika Elmroth. Styrelsen består av föreningarnas respektive ordföranden, ledd av Jóhann Áugúst Sigurðsson från Island/Norge.

WONCA, World Organization of Family Doctors

Wonca (www.globalfamilydoctor.com) är allmänläkarnas akademiska världsorganisation med 97 medlemsföreningar i 79 länder. Totalt är mer än 200 000 allmänläkare anslutna, direkt eller via sina nationella föreningar. Svenska allmänläkare representeras i WONCA av SFAM. Vart tredje år arrangeras världskongress.

WONCA-Europe

WONCA-Europa, är en delvis fristående del av världs- WONCA. Styrelsen består av, förutom ordförande, vice ordförande, sekreterare och skattmästare av representanter för de tre nätverken: Equip - The European Association for Quality in General Practice/Family Medicine, Euract - European Academy of Teachers in General Practice och EGPRN - European General Practice Research Network. Varje år arrangeras en kongress som brukar samla stora skaror europeiska allmänläkare. I anslutning till denna ordnas Wonca-council som samlar ordförandena från de olika ländernas nationella organisationer. Magnus Isacson deltog vid detta möte 26/6 i Krakow. Det finns givetvis stora olikheter mellan de europeiska länderna när det gäller allmänmedicinens ställning, men WONCA-Europa försöker stödja utvecklingen och stärka ställningen för allmänmedicin i Europa.

EURACT

Eva de Fine Licht har fortsatt som landrepresentant i EURACT för Sverige. Vårens möte hölls i Riga. ST-kommittén fortsatte arbetet med att komplettera den Assessment-kurs som tidigare under många år gavs av EURACT och den första kursen i det nya konceptet gavs i Lissabon i oktober. Två deltagare

från Sverige genomgick kursen och tillsammans med Eva, som var med och reviderade den, kan vi nu använda konceptet i Sverige med allt material. Vi har också påbörjat arbetet med vår tredje pedagogiska kongress som kommer att hållas i Budapest hösten 2020.

Arbete att definiera handledarrollen i syfte att kunna ge en enhetlig handledarutbildning över Europa som påbörjades i Leuven fortsatte under Riga-mötet. Vi påbörjade också ett multinationellt forskningsprojekt rörande ST-läkarnas uppfattning om hur de emottas och uppfattas på sina sidoutbildningskliniker. Vår förhoppning är att arbetet delvis kan presenteras i Budapest.

Höstens möte hölls i Sofia, Bulgarien. Såväl i Riga som i Sofia gjorde vi vårdcentralsbesök och det är tydligt hur väl vår svenska primärvård fungerar i jämförelse, men också hur väl man ute i Europa jobbar under svåra förhållanden. Speciellt tacksam blir man över vårt breda uppdrag som gör vårt arbete så givande.

Vid årets SFAM kongress som hölls i Borås var Jo Buchanon, EURACTs president en av huvudtalarna och EURACT presenterades även som poster.

EquiP (European Association for Quality improvement in Family Practice)

Se redogörelse under Kvalitets- och patientsäkerhetsrådet (SFAM Q).

EGPRN, European General Practice Research Network

Hans Thulesius har under 2019 varit SFAMs representant i EGPRN (European General Practice Research Network) på konferenser i maj i Tammerfors, Finland och i oktober i Vigo, Spanien. Han deltar i flera europeiska forskningsstudier tillsammans med bland andra SFAM-medlemmen Ferdinando Petrazzuoli, Italien, doktorand i allmänmedicin i Malmö/Lund.

EGPRNs ordförande är sedan 2018 professor Davorina Petek, Ljubljana, Slovenien.

EGPRNs 90:e konferens planerades att äga rum 7-9 maj i Göteborg. Hans Thulesius har lett planeringskommittén, som har haft 13 Skype-möten under 2018/2019. En konferens är också planerad till oktober 2020 i Istanbul, Turkiet.

Övriga medlemmar i planeringskommittén är professorerna i allmänmedicin Jörgen Månsson, Cecilia Björkelund och Stefan Bergman, allmänläkare Bernd Sengpiel och Ausra Saxvik samt SFAM:s italienske medlem Ferdinando Petrazzuoli liksom WONCA Europas President Elect, professor Shlomo Vinker, Israel.

Ekonomi

Redovisas separat.

För styrelsen för Svensk förening för allmänmedicin

Magnus Isacson
Ordförande